Setubandha - 9th - SamskritaM (1st Lang./3rd Lang.) 30 बन्धः ॥

Setubandha 2021-22-30 Days

सेतुबन्धसाहित्यम् – संस्कृतम् (प्रथमभाषा/तृतीयभाषा)

नवमकक्ष्या –9th Std. F.L./T.L Samskritham- Setubandha.

दिनानि	लक्षिताधिगमः	अधिगमांशाः	क्रियाकलापाः	निर्वहणसूचनाः
१. प्रथमदिनम्	सङ्ख्यावाचकपदानां ज्ञानम्	१तः ५० पर्यन्तम्।	१. सङ्ख्याक्रीडा। २. स्फोरकपत्राणि दृष्ट्वा सङ्ख्याकथनम्।	१. छात्राःक्रमशः एकैकशः अग्रिमसङ्ख्याः वदेयुः। २.छात्राः स्फोरकपत्राणि दृष्ट्वा सङ्ख्याः कथयन्ति।
२. द्वितीयदिनम्	सङ्ख्यावाचकपदानां ज्ञानम्	५१ तः १०० पर्यन्तम्	१. एकश्वासेन सङ्ख्या कथनम्। २. चित्रेषु सङ्ख्यागणनम्।	१. छात्राः एकश्वासेन यथाशक्ति सङ्ख्याः कथयेयुः।

				२. शिक्षकदर्शितचित्राणि दृष्ट्वा तत्र विद्यमानानां वस्त्वादीनां सङ्ख्यां वदेयुः।
३. तृतीयदिनम्	संस्कृतस्य समयज्ञानम्।	१ वादनतः १२ वादनपर्यन्तम्।	१. घटीं दृष्ट्वा समयकथनम्। २.समयं श्रुत्वा घट्यां समययोजनम्।	१.छात्राः घटीं दृष्ट्वा समयं कथयन्ति। २.छात्रैः उक्तं समयं निर्दिष्टः छात्रः घट्यां योजयेत्।
४. चतुर्थदिनम्	संस्कृतस्य समयज्ञानम्।	सपाद–सार्ध–पादोनवादनानि। निमेषयुक्तसमयश्च।	१. संयोज्यलेखनम्। २.संस्कृतेन दिनचर्यालेखनम्।	१. उदा– २.३५ पञ्चत्रिंशन्निमेषाधिकद्विवादनम्। २.छात्राः स्वस्वदिनचर्यां लिखेयुः।

५. पञ्चमदिनम्	प्रश्नवाचकपदानां ज्ञानम्।	प्रश्नार्थक–सप्तककाराः।	१.छात्रैः परस्परं प्रश्नकरणम्। २. चित्रं दृष्ट्वा प्रश्ननिर्माणम्।	१, उदा– भवतः गृहे कति जनाः सन्ति? २. फलं कुत्र अस्ति?
६. षष्ठदिनम्	विभक्तीनां ज्ञानम्।	विभक्तीनां स्थूलरूपेण परिचयः।	१.विभक्तीनां नामकथनम्। २.विभक्तीनां क्रमशः योजनम्।	१. छात्राः विभक्तीनां नामानि वदन्ति। २. शिक्षकः स्फोरकपत्राणि स्थापयति। निर्दिष्टः छात्रः तानि स्पोरकपत्राणि क्रमशः योजयति।
७. सप्तमदिनम्	विभक्तीनां ज्ञानम्।	रामशब्दः।	१. भित्तिपटस्थ–विभक्तीनाम्	१.शिक्षकेण

			अभिज्ञानम्। २. विभक्तिपरिवर्तनम्।	अकारान्तपुंलिङ्गशब्दरूपयुक्ते भित्तिपटे लिखितानां शब्दानां विभक्तीःछात्रा वदन्ति। उदा– देवानाम्–षष्ठीविभक्तिः। २.उदा– रामाय तृतीयाविभक्तौ परिवर्तनम्– रामेण। (पि.पि.टि द्वारा अपि एतं क्रियाकलापं कर्तुं शक्यते)
८. अष्टमदिनम्	विभक्तीनां ज्ञानम्।	कलाशब्दः।	१.प्रदत्तपदानाम् अर्थकथनम्। २.वचनपरिवर्तनम्।	१.शिक्षकः कस्यचित् प्रातिपदिकस्य अर्थम् उक्त्वा तस्यैव प्रातिपदिकस्य विभक्तिरूपाणि वदति । छात्राः

				तस्य अर्थं वदेयुः। 2. छात्राः पि.पि.टि द्वारा प्रदत्तपदस्य एकवचने बहुवचने वा परिवर्तनं कुर्वन्ति।
९. नवमदिनम्।	विभक्तिज्ञानम्।	वनशब्दः।	१.पदान्वेषणम्। २. रसप्रश्नः।	१.पाठेषु अकारान्तनपुंसकशब्दरूपाणाम् अन्वेषणम्। २. पि.पि.टि. साहाय्येन रसप्रश्नस्पर्धां कर्तुं शक्यते।
१०. दशमदिनम्।	क्रियापदानां ज्ञानम्।	धातुक्रियापदलकारकालपुरुष वचनानि।	१. क्रीडा –चित्राणि दृष्ट्वा क्रियापदानां कथनम्। २. क्रीडा –अभिनयः–ऊहा च।	१.पि.पि.टि. मध्ये / स्फोरकपत्रेषु स्थितानि चित्राणि दृष्ट्वा क्रियापदानां कथनम्।

				२.शिक्षकः चीटिकासु अनेकानि क्रियापदानि लिखित्वा पिधाय च एकत्र स्थापयति। ततः शिक्षकनिर्दिष्टाः छात्राः क्रमशः आगत्य चीटिकां स्वीकृत्य तत्र लिखितं क्रियापदं मनसि एव पठित्वा अभिनयं कुर्वन्ति। अन्ये छात्राः अभिनयं दृष्ट्वा एव चीटिकायां किं क्रियापदमस्तीति ऊहां कुर्युः।
११ एकादशं दिनम्।	क्रियापदानां ज्ञानम्।	लट्–लृट्लकारौ।	१. स्मरणक्रीडा २.लट्लकाररूपाणां लृट्लकारे परिवर्तनम्।	शिक्षकः विविधक्रियापदानां लट्लकार–प्रथमपुरुषैकवचनरूपाणि द्विवारं त्रिवारं वा वदति। तत् श्रुत्वा छात्राः तानि क्रियापदानि वदेयुः।

१२. द्वादशं दिनम्।		लङ्–लोट्लकारौ।	१. क्रीडा –क्रियापदानाम् अन्वेषणम्। २. क्रियापदानां लकारानुगुणं विभागः ।	१. शिक्षकः छात्राणां गणद्वयं कृत्वा कस्यचित् धातोः लट्/लोट्लकारयोः रूपाणि चीटिकायां लिखित्वा एकस्य गणस्य छात्रेभ्यः ताः चीटिकाः पिधाय ददाति। सर्वेपि छात्राः अन्ये यथा न पश्येयुः तथा तां चीटिकामुद्घाट्य पश्येयुः। ततः शिक्षकः यत् क्रियापदरूपं वदति तत् क्रियापदं अन्यस्य गणस्य छात्रः कस्य छात्रस्य समीपे अस्तीति अवकाशद्वयान्तरे (2

				Chances)अन्वेषणं कुर्यात्। २. शिक्षकः अनेकानि क्रियापदानि स्फोरकपत्रेषु लिखित्वा स्थापयति। छात्राः तानि लकारानुसारं विभज्य स्थापयेयुः।
१३. त्रयोदशं दिनम्	स्वरसन्धीनां ज्ञानम्।	सवर्णदीर्घसन्धिः।	१. सन्धीनां विभजनम्। २.क्रीडा–पेटिकोद्घाटनम्।	–२.छात्राः एकस्यां चीटिकायां स्वेष्टानि सवर्णदीर्घसन्धेः उदाहरणानि, स्वनाम च लिखित्वा तां पिधाय एकस्यां पेटिकायां स्थापयन्ति। ततः शिक्षकः\छात्रः स्वनेत्रे पिधाय तस्याः पेटिकायाः ३, ५,

				अथवा १० चीटिकाः स्वीकृत्य उद्घाट्य उच्चैः पठेत्। येषां छात्राणां चीटिकाः स्वीकृताः ते विजयिनः भवन्ति। एवं द्विवारं, त्रिवारं , पञ्चवारं वा कर्तुं शक्यम्।
१४. चतुर्दशं दिनम्।	स्वरसन्धीनां ज्ञानम्।	गुणसन्धिः।	१.समूहेतरपदचयनम्। २. क्रीडा– उदाहरणानाम् ऊहा।	१.उदा– विद्यालयः, सुरेशः, सूर्योदयः, देवर्षिः २. छात्राः चीटिकायां गुणसन्धेः एकैकम् उदाहरणं स्वनाम च लिखित्वा शिक्षकाय ददति। ततः शिक्षकः एकां चीटिकां स्वीकृत्य तत्केन लिखितमिति

				उक्त्वा तत्र किमुदाहरणं लिखितमिति अन्यं छात्रं पृच्छति , यदि सः छात्रः सूक्तमुत्तरम् उक्तवान् तर्हि तम् अभिनन्द्य अन्यां चीटिकां स्वीकृत्य एवमेव अनुसरेत्। यदि सः छात्रः सूक्तमुत्तरं न उक्तवान् तर्हि अन्यं छात्रं पृच्छेत्।
१५. पञ्चदशं दिनम्	स्वरसन्धीनां ज्ञानम्।	वृद्धिसन्धिः।	१. रसप्रश्नः । २. पूर्वोत्तरस्वराणाम् अभिज्ञानम् ।	१.पि.पि.टि द्वारा रसप्रश्नस्पर्धां कर्तुं शक्यते। २.उदाहरणेषु पूर्वोत्तरस्वराणाम् अभिज्ञानम्।

				(स्फोरकपत्रसाहाय्येन कर्तुं शक्यते।)
१५. षोडशं दिनम्		पूर्वरूपसन्धिः।	१. सन्धिं विभज्य लेखनम्। २. क्रीडा–उदाहरणान्वेषणम्।	१. प्रश्नपत्रसाहाय्येन एनं क्रियाकलापं कर्तुं शक्यते। २.विविधेषु पाठेषु उदाहरणानाम् अन्वेषणं कृत्वा लेखनम्।
१७. सप्तदशं दिनम्।		यण् सन्धिः।	१.क्रीडा–सूक्तचीटिकाचयनम्। २. कोष्टकनिर्माणम्।	१.छात्राः सर्वेषां स्वरसन्धीनाम् उदाहरणानि चीटिकायां विलिख्य एकत्र स्थापयन्ति। ततः शिक्षकः यं सन्धिं वदति तत्सम्बद्धानि उदाहरनानि निर्दिष्टः छात्रः चिनोति।

				२. छात्राः लक्षणानुसारं कोष्टक निर्माणं कुर्वन्ति।
१८. अष्टादशं दिनम्।	द्वन्द्वसमासज्ञानम्।	समासः विग्रहवाक्यं च।	१. चतुर्विधसमासानां नामकथनम्। २.समासविग्रहवाक्ययोः विभागकरणम्।	१. छात्राः चतुर्विधसमासानां नामानि कथयेयुः। २. शिक्षकः कानिचन समस्तपदानि,विग्रहवाक्यानि च लिखति। छात्राः तेषां विभागं कुर्वन्ति।
१९. एकोनविंशतितमं दिनम्।		इतरेतरद्वन्द्वसमासः।	१. पदबन्धः। २. चित्रं दृष्ट्वा विग्रहवाक्यलेखनम्।	१. शिक्षकः पदबन्धयुक्तपत्रं छात्रेभ्यः ददाति। छात्राः पदानि पूरयन्ति।

				२.उदाहरणम्– फलपत्रपुष्पाणि।
२०.विंशतितमं दिनम्।		समाहारद्वन्द्वसमासः।	१. अक्षराणां सम्यक् संयोजनम्। (Unscramble The words) २. विग्रहवाक्यलेखनम्।	१.शिक्षकः समस्तपदे विद्यमानानि अक्षराणि व्यत्यस्तरूपेण लिखति। छात्राः तानि सम्यक् संयोजनं कुर्वन्ति। उदा– का थि र हम् श्वा रो=? २. प्रश्नपत्रसाहाय्येन एनं क्रियाकलापं कर्तुं शक्यते।
२१. एकविंशतितमं दिनम्।	वाक्यरचनज्ञानम्।	चित्रं/चलच्चित्रं दृष्ट्वा वाक्यरचनम्।	१. चित्रं दृष्ट्वा वाक्यरचनम्। २. चलच्चित्रं दृष्ट्वा	१.शिक्षकः पि.पि.टि द्वारा चित्राणि दर्शयति। छात्राः तत् दृष्ट्वा वाक्यरचनं कुर्वन्ति।

			वाक्यरचनम्।	२. शिक्षकः दशनिमेषात्मकं चलच्चित्रं दर्शयति। छात्राः तत् दृष्ट्वा वाक्यरचनं कुर्वन्ति।
२२. द्वाविंशतितमं दिनम्।	वाक्यरचनज्ञानम्।	स्ववाक्यरचनम्	१. प्रदत्तपदानि उपयुज्य स्ववाक्यरचनम्। २. सारांशलेखनम्।	१.उदा– अहम्, तत्र, अस्माकम् २. कथां श्रुत्वा सारांशं लिखेत्।
२३. त्रयोविंशतितमं दिनम्।	अनुवादज्ञानम्	संस्कृतेन कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादः। (सरलवाक्यानुवादः)	१.पदद्वययुक्तवाक्यानामनुवादः। २.पदत्रययुक्तवाक्यानामनुवादः।	१. स्फोरकपत्राणां साहाय्येन अनुवादः। २. पि.पि.टि द्वारा एतत्क्रियाकलापं कर्तुं शक्यते।

२४.चतुर्विंशतितमं दिनम्।		संस्कृतेन कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादः। (नातिसरलवाक्यानामनुवादः)	१. मुद्रितगद्यभागस्य अनुवादः। २. व्याकरणांशयुक्तवाक्यानामनुवादः।	१.शिक्षकः मुद्रितगद्यभागयुक्तं पत्रं ददाति। छात्राः तस्य अनुवादं कुर्वन्ति। २. शिक्षकः पि.पि.टि साहय्येन प्रश्नपत्रसाहाय्येन वा एतत्क्रियाकलापं निर्वहेत्।
२५. पञ्चविंशतितमं दिनम्।		कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा संस्कृतेन अनुवादः (सरलवाक्यानुवादः)	१. मुद्रितसरलवाक्यानाम् अनुवादः। २. सरलकथायाः अनुवादः।	१.मुद्रितप्रश्नपत्रिकादिसाहाय्येन शिक्षकः एतौ क्रियाकलापौ निर्वहेत्।
२६. षड्विंशतितमं दिनम्।		कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा संस्कृतेन अनुवादः। (नातिसरलवाक्यानामनुवादः)	१.तपोवनाभिगमनम् इत्यादिपाठानां संक्षेपेण अनुवादः।	१.मुद्रितप्रश्नपत्रिकादिसाहाय्येन शिक्षकः एतौ क्रियाकलापौ निर्वहेत्।

			२ नीतिकथायाः अनुवादः।	
२७. सप्तविंशतितमं दिनम्।	पत्रलेखनज्ञानम्।	विरामपत्रम्।	१. पत्रलेखनाभ्यासः। २. प्रश्ननिर्माणम्।	१.छात्राः पत्रलेखनस्य अभ्यासं कुर्वन्ति। २. छात्राः स्वयं प्रश्ननिर्माणं कुर्वन्ति।
२८. अष्टाविंशतितमं दिनम्।		पुस्तकप्रेषणाय पत्रम्।	१. मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानपूरणम्। २. प्रश्नानुसारम् उत्तरलेखनम्।	१.मुद्रितप्रश्नपत्रिकादिसाहाय्येन एतौ क्रियाकलापौ सुकरौ।
२९. एकोनत्रिंशत्तमं दिनम्।	प्रबन्धलेखनज्ञानम्।	१. देशभक्तिविषयक प्रबन्धलेखनम्। २. ग्रन्थालयविषयक	१. मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा प्रबन्धरचनम्। २. प्रदत्तपदानि उपयुज्य	शिक्षकः रिक्तस्थानयुक्तं, मञ्जूषायाम् उचितपदैर्युक्तं प्रबन्धं विलिख्य छात्रेभ्यः ददाति। छात्राः तत् पूरयेयुः।

		प्रबन्धलेखनम्।	प्रबन्धरचनम्।	२. छात्राः प्रदत्तपदानि उपयुज्य प्रबन्धरचनं कुर्वन्ति।
३०. त्रिंशत्तमं दिनम्।		१.प्रदत्तविषये प्रबन्धरचनम्। २. स्वेष्टविषये प्रबन्धरचनम्।	१. रामायणम्, विद्यालयप्रवासः, मम शाला, परिसरः, इत्यादिविषयेषु प्रबन्धरचनम ्। २. छात्राः स्वेष्टविषयेषु प्रबन्धरचनं कुर्वन्ति ।	१. छात्राः रामायणम्, विद्यालयप्रवासः, मम शाला, परिसरः, इत्यादिविषयेषु प्रबन्धरचनं कुर्युः। २.छात्राः स्वेष्टविषयेषु प्रबन्धं लिखेयुः।

*** इति शम् ***